

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 259

Maribor, torek 13. novembra 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Nova metla v Rumuniji

VLADA KMEČKE DEMOKRACIJE ODPRAVILA CENZURO IN BO UKINILA TUJI ZAKON O ZAŠČITI DRŽAVE. — AFERA Z RUMUNSKIM INOZEMSKIM POSOJILOM.

BUKAREŠT, 13. novembra. Nova vlada kmečke demokracije v Rumuniji je že na delu, da izvede svoj širokopotezni program. Sklenila je, da najprej odpravi vse krivice in uveljavi dejansko enakopravnost vseh državljanov in vseh pokrajin. Prvi korak, ki ga je ukrenila v tem pravcu, je odprava cenzure, tako da vlada v Rumuniji zopet popolna svoboda tiska in besede. V kratkem pa bo ukinjen tudi zakon o zaščiti države, ki je bil sprejet za prva leta po prevratu radi rovarjenja komunistov, a je za sedanje čase izgubil svoj pomen in se le še izrablja za politična nasilstva.

Že za prihodnje dni je pričakovati, da bo razpuščen sedanji parlament in razpisane nove volitve, ki se morajo vršiti najkasneje 30 dni po razpustu zbornice. Neodvisni rumunski tisk prinaša vsak dan poročila o velikih manifestacijah za sedanjo vlado, ki pričajo, kako željno je pričakoval narod režim svobode in pravice.

Prejšnja vlada Bratianu je za slovo vprizorila še zelo nevarno igranje z rumun-

skim inozemskim posojilom. Ko je bila namreč že v ostavki in je bilo jasno, da se ne bo več vrnila na krmilo, je izdal Bratianu rumunski delegaciji, ki se je pogajala v Berlinu za posojilo, nalog, da naj podpiše posojilo pod vsakimi pogoji. Znano pa je, da se je bivaša opozicija pod Maniom z svemi sredstvi borila proti temu posojilu odnosno proti njegovim težkim pogojem. S tem, da je bivaša vlada kljub temu sklenila posojilo, je očividno hotela pripraviti novi vladi seljaške demokracije že v začetku velike težkoče, da bi jo spravila tako v čim težavnejši položaj. Na drugi strani pa se govori, da gre pri podpisu posojila za veliko korupcijsko afero in da so razni posredniki zaslužili 6 odstotno provizijo, kar znaša okrog 180 milijonov lejev. Kako stališče bo zavzela nova vlada napram temu aktu Bratianovega kabineta, še ni znano. Za enkrat namerava počakati, da se vrne rumun. delegacija iz Berlina in poda poročilo, nakar šele bo sklepala vlada o nadaljnjih ukrepih.

Narodna skupščina

BREZBRIŽNOST VLADNE VEČINE. SPREJEM MADŽARSKIH POGODB.

BEOGRAD, 13. novembra. Narodna skupščina je imela danes po večdnevem odmoru zopet redno sejo. Takoj po prečitani zapisnika se je oglašal k besedi zemljoradniški poslanec Novica Š a v l j i ć, ki je v svojem govoru ostro napadal malomarnost vladne večine. Naglašal je, da je sedanja narodna skupščina s svojo nedelavnostjo najboljši dokaz, da zastopa KDK edino pravilno stališče, ko zahteva razpust skupščine in razpis svobodnih volitev. V času, ko živi ves narod v težki politični in gospodarski krizi, ne čutijo poslanci večine niti dolžnosti, da bi redno prihajali k sejam ter tako omogočili vsaj trohico dela, ki ga je namenila sedanja vlada razvalinam narodne skupščine. Tak poslanec ni samo v nesrečo celega naroda, temveč tudi v sramoto in škodo države. Pri poslancih večine je padla zavest dolžnosti že tako globoko, da je ne morejo obuditi niti skupščinski zvonci niti grožnje z odvzajem dnevnice.

Ko je posl. Šavlić končal, je vladna večina mirno izglasovala zapisnik, na kar je predsednik sporočil, da je glavna kontrola črtala prejemke državnega podtajnika v finančnem ministertvu, dr. Dušana Letice, ker njegovo mesto ni predvideno v proračunu. Vlada je predložila skupščini zakona o zemljiškem katastru in o imenih.

Nato je posl. Nastas P e t r o v i ć vložil na ministrskega predsednika interpelacijo radi nasilstev v Črni gori in prepovedi nadstrankarskega shoda, ki bi se moral vršiti v Podgorici. Protestiral je tudi proti temu, da njegov predlog glede razdolžitve kmetov še vedno ni rešen. Skupščinski predsednik je odgovoril, da je bil ta predlog izročen skupščinskemu odboru, vendar pa on nima moči, da bi prisilil odbor k delu.

Končno je prešla skupščina na dnevni red in je brez debate ratificirala razne konvencije, ki so bile svo-časno sklenjene z Madžarsko, nakar je bila seja zaključena.

Uprava odpravila 120 milijonov škode

RIM, 13. novembra. Bruhanje Etna je nekoliko popustilo. Lava se le polagoma pomika proti Nunziati in Carabbi. Znaní vulkanolog prof. Ponti trdi, da je napravila lava že dosedaj 120 milijonov lir škode. Vlada je sklenila, da bo na državne stroške znova zgradila vse uničene vasi.

Petrolska polja v plamenu

SAN FRANCISCO, 13. novembra. Pri Whittierju v Kaliforniji divjajo v tamkajšnjih petrolejskih vrelih že par dni silni požari. Ogenj je objel 19 velikih naprav in napravil dosedaj že preko 30 milijonov dolarjev škode. Na tisoče ljudi si je le z naglim begom moglo rešiti življenje.

Ponesrečeni delavci.

V kurlinici so 49letnemu strojevodji Josipu Sandu iskro od stroja poškodovala oči. — V Spodnjih Hočah je konj brenil 42letnega hlapca Jakoba Kronovška ter mu razmesaril lice. — Levo roko si je poškodoval pri rezanju slame na slamoreznici 12letni Franc Doberšek na Pobrežju. — Vsi trije ponesrečenci so v bolnišnici.

Rekordni skok.

Srečni možje treh žen, ki se bavijo s sportom, se razgovarjajo:
»Moja žena je s skokom v višino dosegla 2.50 m.«
»Moja je dosegla skok na daljavo 7.50 m.«
»Moja je pa pred par dnevi skočila na stran in se še ni vrnila.«

Zdravstvene razmere v naši oblasti

DELOKROG OBLASTNEGA ZDRAVSTVENEGA ODBORA. — DOBRO ZDRAVSTVENO STANJE. — EDINO TRAHOM. — ZA 6854 VEČ KOT UMR. LIH. — POTREBA UMOLNICE.

Prenos sanitetnih poslov na oblast ima najboljši uspeh. V delokrog oblastnega zdravstvenega oddelka spada: Nadzorstvo nad zdravniki, nad sanitetnimi ustanovnimi, javnimi in privatnimi, nad javnimi lekarnami, kakor tudi domačini lekarnami zdravnikov, nad babicami, nadzorstvo nad mrljiškimi odgledovanji in nad pokopališči, nad prometom živali, nad obrtnimi in industrijskimi podjetji, gostilnami, klavnicami itd. v zdravstvenem oziru, nadzorstvo nad izvajanjem cepljenja proti osepnicam, izvajanje predpisov o zatiranju nalezljivih bolezni in sestavljanje statistike o gibanju prebivalstva.

Te naloge vrši občinski sanitetni referent, dejansko sicer deloma pomoč sreskih sanitetnih referentov, odnosno mestnih fizikov, deloma pridejo v poštev okrajni in privatni zdravniki.

V oblasti je 14 sreskih referentov in 3 mestni fiziki. 31 bolniških zdravnikov, 53 okrajnih in 5 občinskih zdravnikov, 55 privatnih in 4 vojaški zdravniki.

Večina okrajnih in nekaj privatnih zdravnikov je nameščenih pri okrajnem uradu za zavarovanje delavcev, bratovskih sklačinah in pri železnici.

Okrajni zdravniki so bili definitivno prevzeti od oblastnega odbora in vrše zdravstvene agende občin kot sanitetne oblasti.

V mariborski oblasti je šest javnih bolnic. Te bolnice morajo sprejeti vsakega bolnika, ki potrebuje zdravniško oskrbo v bolnici, proti plačilu določene dnevne oskrbne takse. Za plačilo nezmogljene prejemajo bolnice povrnjene oskrbne stroške od oblastnega odbora, kateremu delno povrne te stroške ministertvo narodnega zdravja.

Nadalje so v oblasti štiri privatne bolnice, dve občinski hiralnici in ena privatna hiralnica. V vseh teh zavodih je bilo letos od 1. aprila sprejeto 10.133 bolnikov, odpuščenih je bilo 9204 bolnikov, umrlo je 454 bolnikov, torej je ostalo v nadaljnji oskrbi še 1.385 bolnikov.

V mariborski oblasti sta dve občinski zdravilišči: Rogaška Slatina in Doberna ter privatno Slatina-Radenci ter 31 javnih lekarn. Med temi sta bili dve novi koncesiji in sicer v Žalcu in v Gornji Radgoni podeljeni tekom leta. Zdravniki imajo 44 domačih lekarn.

Pokopališča so po večini cerkvena razen treh in sicer mestno pokopališče v Pobrežju, občinsko v Studencih in Radvanju. Na teritoriju bivše Ogrske so pokopališča občinska. Pokopališča se je tekom vojne zanemarjalo in se še do danes niso uredila.

Nadzorstvo nad živili se vrši samo v omejenem obsegu, ker ni zadostnih kreditov za potovanja sreskih sanitetnih referentov in za kemično analizo odvzetih živil. Isto velja tudi za nadzorstvo nad obrtnimi in industrijskimi podjetji, gostilnami, mesarijami itd.

Cepljenje prot osepnicam se je izvršilo v vsej oblasti.

Stanje nalezljivih bolezni je v mariborski oblasti zelo nizko v primeru z drugimi oblastmi ter spada mariborska oblast med najbolj zdrave oblasti v državi. Edino izjemo dela očesna bolezen trahom, ki je bila na bivšem Štajerskem sploh neznana, razširjena pa je na teritoriju bivše Ogrske v Prekmurju in Me-

djunurju. Upati je, da se bo s pomočjo denarne podpore oblastnega odbora doseglo uspešno sistematično pobijanje te zelo razširjene bolezni. Na reorganizaciji pobijanja trahoma se ravno sedaj dela. Druge nalezljive bolezni kakor škrlatica, trebušni tifus, davica itd. nastopajo sporadično; zatiranje teh bolezni se vrši vzorno. Osepnice, ki so po vojni nastopile epidemično in zahtevale več tisoč žrtev, se je popolnoma zatrla, ravno tako zelo nevarni pegasti tifus v Medjunurju.

Na teritoriju mariborske oblasti je po ljudskem štetju leta 1921 skupno 623.604 prebivalcev. V letu 1927. je bilo rojenih 19.234, medtem ko jih je umrlo 12.380. Pribitek prebivalstva je torej 6.854 oseb.

Najnужnejša potreba za bodočnost je zgraditev umolnice z opazovalnim oddelkom. Oblastna skupščina in občinski odbor morata vzeti to vprašanje kot najnužnejše v pretres. V Ljubljani sta dva zavoda za umolnolne; ker pa sta bila določena samo za bivšo Kranjsko, sta premala in prenapolnjena in je v omenjenem zavodu sprejem bolnikov iz mariborske oblasti nemogoč. Tako ostanejo pogosto za sebe in okolico nevarni umolnolni doma, ki ogrožajo svojo okolico, drugi se zopet klatijo po deželi, ali se jih pa zapira v policijske zapore in jetnišnice, kamor ne spadajo.

Sleparska čevljarija.

Sedaj, ko se bliža zima, sta se dva sleparja specializirala v sleparijah s čevlji. Prvi je hodil po hišah ter se predstavljajal za čevljarskega pomočnika neke tvrdke. Pravil je, da dela v prostem času doma in da sprejema popravila po nizki ceni. Tu so mu dali en par, tam dva, drugod še več čevljev v popravilo in moza ni bilo — več. Zastonj so dobri tudi stari čevlji. — Neki P. pa gre na denar. Po hišah se predstavlja kot zastopnik ali pa tudi kot lastnik nove čevljarske delavnice na Ptujski cesti. Oferira čevlje vseh vrst po jako nizki ceni, zahteva pa malo — naplačilo. V redu izpolni naročilni listek ter se poslovi z zagotovilo, da bodo čevlji dostavljeni v osmih dneh ali pa še poprej. Če je naplačilo večje, se za ostanek rad porodi tudi za male mesečne obroke. Ko mine dogovorjeni čas, pa čevljev ni od nikoder. Nekateri so se že napotili na Ptujsko cesto. Našli so razne delavnice, prišli so daleč ven do konjederca, samo mojstra P. ni nikjer.

Viom v Javorju pri Črni.

Neznani vlomilec si je pred nekaj dnevi privoščil trgovino z mešanim blagom g. Franca Kompreja v Javorju pri Črni. Nepridiprav je pristavil ponoči pod okno trgovine neki sod, razbil šipo in potem od znotraj odprl okno. Tilho se je splazil k zalozni blaga ter neopažen odnesel za blizu tisoč dinarjev perila in špecijskih artiklov s predali vred. Prazne predale in korespondenco, ki mu je v naglici prišla tudi pod prste, pa je pustil kakih sto korakov od trgovine v bližnjem gozdu.

Pristopajte k stavbni zadrugi »Ribniška koč« kot zadrugi član! Delež 2 Din 100, pristopnina Din 20. Pojasnila daje zadruga »Ribniške koč« r. z. z o. z. v Mariboru.

Po izletniški sezoni

NEDOSTATKI IN VRLINE. — GLAVNE »STACIJE«. — KOMODNOST PUBLIKE. — VAŽNOST AVTOBUSOV. — NEZADOSTNA REKLAMA.

Maribor, 13. novembra.

Doba poslednjih jesenskih izletov je za nami. Kmalu pride zima z vsemi svojimi naravnimi športskimi čari na Pohorju in Kozjaku. Smučarji so že v popolni pripravljenosti, ostali hribolazci pa zaenkrat v rezervi. Mesle in mraz jih zadržujejo od nadaljnjih pohodov. Zato pa je dovolj časa za bilanco z vsemi napakami in vrlinami, ki so se kazale v letošnji sezoni.

Obisk naših izletniških postojank je dosegel letos visoko število, ki gre n. pr. na Pohorju v visoke tisoče. So pa zopet kraji, ki so ostali kljub svoji pokrajinski krasoti zapuščeni in niti časopisni pozivi niso mogli vzbuditi dovolj zanimanja n. pr. za naš obmejni Kozjak. Ugodno vreme (pasji dnevi!) je bilo krivo, da je bil obisk okolice jak in intenziven, kljub temu so okoliški gostilničarji nezadovoljni, ker pač vsled splošne krize niso prišli na svoj račun.

Točne statistike naši kraji žal ne vodijo, čeprav bi bile tozadevne ugotovitve v interesu zboljšanja tujkega prometa potrebne. Človek, ki je kot kritik zase opazoval letošnje izletniško vrvenje v mariborski okolici, je mogel spoznati, da se večina mariborskih izletnikov ne odaja na pot radi pokrajinskih krasot. Večina izletnikov gre v okolico radi zabave in raznih kulinarčnih specialitet (domače pohorsko meso iz »kible«, piščanci, domače slaščice itd.), predvsem pa vabi preljubi »Pekrčan« s svojo omamljivo aromo... Čeprav Badjura v svojih »Vodčih« ni označil teh dobrot, so izletniki vendar potom »ustnega izročila« prav dobro informirani o vseh dobrih »stacijah« nedeljskega izleta. Letos smo opazili že tudi neko komodnost izletne publike, ki si želi že precejšnje porcije udobnosti. Prodrlo je že naziranje, da so najlepši »izleti« s pomočjo avtobusov. Kjer ni avtobus-proge, je človek v nevarnosti, da brez vsake pomoči — omaga. Zato je pač najlepše tako, da se izletnik vsede pred svojo hišo v avtobus (če ni srečen posestnik avta ali motor-

ja) in v kratkem času prispe do vznožja zelenega Pohorja, kjer ga bo sčasoma sprejela celo vzpenjača in v nekaj minutah bo v »Mariborski koči« preskrbljen z vsem, kar si želi telo in duša... In res so kraji izven avtobusprog letos prav slabo odrezali, kar je pač znak, da bodo patrijarhalne razmere pri nas prav kmalu morale izginiti in avtobusne proge bodo sčasoma razpredene daleč po mariborski okolici.

V zabavah je prednjačilo Radvanje, kjer ni bilo nedelje, ko se ne bi iz 3 do 4 gostiln glasil muziciranje, ki je posebno privlačilo plesateljino mladino. Kljub temu so se prireditelji morali večkrat uveriti, da izdatki niso dosegli dohodkov. Razvanje je prišlo v poštev kot postojanka za pohorske turiste, za izletnike je vsled pomanjkanja avtobusa bila — nedostopna. Ista usoda je doletela Pekre, kjer se občinski očetje branijo popraviti cesto za avtobus! Največ vpluv in pevec je pogostil Limbuš, ki ima ugodno železniško in avto zvezo. Tudi Ruše so bile dobro obiskane, čeravno je obisk napram prejšnjim letom zelo padel. Puščava in Sv. Lovrenc so obiskali številni letoviščarji, največ iz Hrvatske in Avstrije.

Levi dravski breg je bil bolj — zapuščen. Kamaica je spomladi nudila več izbornih vinotočev, prav tako Peki in Svečina. Žal so Slov. gorice le slabo posečane in je le »Domovinski dan« pri Sv. Marieti mogel privabiti legije izletnikov.

Reklama za vso okolico je namreč največja pomanjkljivost letošnje bilance. Sicer je to težavna in delikatna reč. Reklama je umetnost zase in zahteva celotno umetnika, ki zna propagando v podrobnosti izvesti. V polni meri je lahko v tem oziru zadovoljno SPD, ki je kljub zaprekan izvršilo veliko delo, ki bo obrodilo hvaležen sad. Upamo, da se bodo sčasoma vsi nedostatk odpravili in bodo prihodnje bilance izkazovale le uspehe s popolnimi aktivami. —or.

Mariborski in dnevni drobiž

Anton Hrovat †

Po dolgotrajni bolezni, katero si je nakopal v svetovni vojni in poslabšal v naporni poštni službi, je preminul 12. tm. kontrolor pisemskega oddelka glavne pošte v Mariboru, g. Anton Hrovat, doma iz Loke pri Zidanem mostu. Bil je priljubljen kot tovariš kakor redko-kdo, saj je bil dober, požrtvovalen in skromen.

Dolgo vrsto let, ki segajo daleč nazaj v predvojno dobo, je služboval na glavni pošti. Kako ambiciozen je bil, kaže dejstvo, da je še služboval naprej, ako-ravno je vedel, da nosi v sebi smrtno-nosno bolezen. Bil je vzoren mož in dober oče. Vžival prijatelji večni mir. Žalostnim našim iskreno sožalje! Pogreb se bo vršil v sredo 14. tm. ob 16. uri iz hiše žalosti Mlinska ulica 32.

Pri borzi dela

je bilo tekom tedna v evidenci 828 brezposelnih in sicer na novo prijavljenih 222, od poprej pa 606. Moških je 560, žensk pa 268. Dela je bilo na razpolago za 105 delovnih moči in izposlovalo se je 91 zaposlitev. Med brezposelnimi je največ pomožnih in tovarniških delavcev (55), poljedelskih delavcev je 38, mlinarjev 16, ključavničarjev 17, mizarjev 15, žagarjev 12, krojačev in čevljarjev pa 15, slug, skladiščnikov in podobnih 33, ostale stroke so pa zastopane v manjšem številu. Največja zaposlitev je bila: 30 rudarjev v Srbijo.

Sestanek J-Č lige

se vrši danes točno ob 18. v »Grajski kleti«, kjer bo poročal član jugoslov. delegacije za trgovsko pogajanja s Češko-slovaško, tainik Trg. obrtne zbornice, g. Ivan Mohorič, o pogajanjih, ki so se pravkar vršila v Pragi. Vsi odborniki se prosijo za točno udeležbo, ker ima g. referent zvečer še drugo zborovanje. Poročilo bo svedela zaupno.

Koncert Ivana Noča.

Spored klavirskega koncerta, ki ga priredi v petek, 16. tm. prof. Ivan Noč v veliki kazinski dvorani, je sledeči: 1. Bach-Noč: Orgelski koncert a-mol, v priredbi za klavir. 2. Rameau-Godovsky: Sarabande in Rigandon. 3. Brahms: Rapsodija op. 79 in Balada op. 118. 4. Schumann: Carneval op. 9. 5. Škerjanc: klavirska skladba. 6. Marx: List v album. 7. Glazunov: Miniature. 8. Debussy: Danse e-dur. 9. Liszt: Etude de Paganini. Vstopnina kakor navadno in predprodaja vstopnic na običajnih mestih.

Primorski glas.

To je list, ki ga izdaja oblastni odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani za pregnance iz Primorja, da bodo ostali v zvezi z rodno zemljo. List bo izhajal trikrat (1., 11. in 21.) na mesec; prva številka je izšla včeraj.

Kraljevič Marko 1929.

Za našo šolsko mladino je izdala Družba sv. Cirila in Metoda za leto 1929 pravičen koledarček Kraljevič Marko. Naša mladina ga bo gotovo vesela, saj ima bogato vsebino povestic in dogodkov, ki jo jih napisali naši priznani mladinski pisatelji. Poleg ilustracij ima tudi nekaj znanstvene stvarine. Radi lepe oblike in vezave je zelo prikljupljiv. Vsa šolska upraviteljstva prosimo, da ga priporoče. Cena 6 Din; trgovci dobijo popust. Naroča se pri Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru

naznanja, da se naj zbero kovinarski vajenci, ki so vpisani za novi III. letnik, v četrtek, dne 15. novembra ob 3. pop. v deški meščanski šoli k prvemu pouku. Razen tega opozarja vodstvo vse delodajalce, ki še doslej niso poslali svojih vajencev in vajenk za vpisovanje v pripravnico ter v I. in II. letnik te šole, da to nemudoma store, ker bo moralo vodstvo zamudnike naznaniti obrtni oblasti.

Pride 18. novembra Pride

Kralj kraljev

istočasno v

Grajski kino in Kino Union

Zopet samomor v Mariboru

Danes približno ob dveh zjutraj je velika in žalostna kronika samomorov v Mariboru zopet narasla za en slučaj. Ta slučaj ni iz bede, radi bolezni ali kakega drugega težkega zla, temveč — kakor pravijo ljudje, ki so žrtev dobro poznali — iz jeze in nekake rodbinske tradicije.

Do blizu polnoči je bila v neki gostilni koroškega predmestja 48letna Elizabeta Mlakar s svojim sinom in nekim železničarjem. Šli so skupaj domov na Koroško cesto št. 75. Žena se je doma nekaj kregala in ko je bila sama, se je obesila na kljuko za kuhinjskimi vratmi. Domači so jo okrog tretje ure zjutraj našli mrtvo. Nesrečnica si je gotovo vzela življenje v trenutkih zmedenosti in razburjenja, pravijo pa, da se je že večkrat izrazila, da bo tako končala, kakor sta končala oče in bratranec, namreč s samomorom z vrvo.

Za zimsko porotno zasedanje

so bili v soboto, dne 10. tm. izžrebani naslednji porotniki: poglavitni porotniki Jožef Trajber, pos. Dubrovnik; Mihael Neudauer, pos. Žice; Karel Janžek, pos. in ravnatelj, Radinci; Martin Muršič, pos. Branoslavci; Janez Fekonja, pos. Smolinci; Anton Šrok, pos. in župan, Ceršak; Alojzij Potnik, pos. Zg. Kungota; Filip Vindiš, pos. Repišce; Anton Zabukovšek, pos., Sv. Lenart; Anton Martinec, pos. in župan, Murški Petrovci; Franc Pihler, pos. in župan, Zg. Verjane; Franc Tomažič, pos. Kremberg; Andrej Šeruga, pos. Dradinski vrh; Peter Gradišnik, pos. Lokovica; Franc Belšak, pos. Muretinci; Rudolf Senekovič, pos. Sv. Lenart; Florijan Močilnik, pos. Lokovica; Jožef Kajniš, pos. in župan, Jablance; Janez Majerič, pos., Sakušak; Karol Visočnik, pos. in župan, Pohorje; Franc Tivadar, trg., Dol. Lendava; Friderik Prelg, pos., Šalinci; Anton Mikl, pos., Sv. Benedikt; Ivan Adamič, pos., Lutverci; Alojz Rajh, pos. in župan, Pokošje; Andrej Kovačič, pos., Obrež; Janko Žunkovič, pos. in župan, Naraplje; Maks Pratnekar, pos., Meža Onkraj; Jože Lupše, pos., Kokorič; Ivan Dreisiebner, pos., Špičnik; Jakob Rajh, pos., Ljutomer; Jožef Pliberšek, pos. in župan, Pivola; Mihael Danko, pos., Vukovski dol; Franc Artenjak, trgovec, Zgornji Breg; Franc Magdič, pos., Godemarci; Franc Seršen, pos., Veržej. Nadomestni porotniki: trgovec Mirko Feldin, trgovec Maks Jaš, gostilničar Alojz Horvat, trgovec Bruno Fatiinger, trgovec Martin Gajšek, trgovec Leopold Guzel, trgovec Ivan Šoštarčič, trgovec Rudolf Nifergal, trgovec Fran Kavčič, vsi iz Maribora.

Napad na tovorni vlak Pragersko-Ptuj.

Na progi Pragersko-Ptuj so se že ponovno pojavili sumljivi elementi, ki izvršujejo napade na tovarne vlake in plenijo blago po vozovih, nakar zopet izginejo brez sledu. Železniška uprava je bila radi tega primorana, da je zaprosila za policijsko spremstvo tovarnih vlakov, kar se tudi redno vrši. Kakor se nam poroča, spremljajo tovarne vlake na tej progi vedno policijski organi. Tako je bilo tudi v soboto, ko so hoteli zlikovci zopet pleniti več vagonov. Čim je namreč prispel tvorni vlak na postajo Sv. Lovrenc, se je v temi pojavilo okrog 10 sumljivih oseb pri zadnjem delu dolgega vlaka, kjer so odprli več vozov. Imeli pa so smolo. V odprtih vozovih je bilo namreč samo žito, obenem pa so jih opazili takoj tudi policijski organi. Da jih prepode, so oddali par strelcev, na katere so tatovi odgovorili s protistrelli, nato pa pobegnili v sosednji gozd.

Požar v Mlakah.

Te dni je utrpel posestnik in gostilničar Franc Štruc v Mlakah pri Marenbergu silno škodo. Zgorelo mu je gospodarsko poslopje z vsemi letošnjimi pridelki, kar predstavlja vrednost okoli 150.000 Dni. Zavarovan je bil Štruc le za malenkostno vsoto. Kako je ogenj nastal, ni dognano. Sumijo pa, da je povzročil požar ta ali oni izmed gostov domače gostilne, ki so prenočevali kritične noči na skednju. Po izbruhu požara so z veliko težavo rešili domačini in sosedje Štrucovo živino ter obvarovali bližnja poslopja pred grozečim ognjem.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Torek, 13. novembra ob 20. uri »Robert in Marijana« ab. C. Kuponi. Zadnjičkrat. Sreda, 14. novembra ob 20. »Gejša«, gostovanje v Celju.

Četrtek, 15. novembra ob 20. »Konjoderka«. Gostovanje Hansj Niese.

Petek, 16. novembra ob 20. »Divji avtomobilist«. Gostovanje Hansj Niese.

»Oblaki« na mariborskem odru. Prihodnja premijera bo Kvapilova lirčna drama »Oblaki« v režiji g. J. Koviča. Dramaturg in pisatelj K. Kvapil je imel pred leti z »Oblaki« zelo lep uspeh. Pridobil si je s tem delom veliko literarno nagrado češke akademije za znanost in umetnost. Za Kvapilovo šestletnico, ki jo je slavil letos, so v Pragi ponovno vpriporili »Oblake«. Glavni vlogi bosta igrali pri nas gđ. Kraljeva (gled. igralka) in g. Rakuša (semenišnik).

»Gejša« na celjskem odru. Tretje gostovanje mariborskega gledališča se bo vršilo v sredo, 14. novembra. Vpizori se opereta »Gejša«. Pred vsem japonski milje in zelo ljubka godba odklikujeta to klasično opereto, ki je radi tega ostala še danes na repertoarju vseh operetnih gledališč, pa bo gotovo tudi v Celju sprejeta kar najbolj simpatično.

Odstop odbora Jug. Matice v Mariboru

V mariborski podružnici Jug. Matice, ki je bila ena najbolj delavnih v Sloveniji, je nastopila težka kriza. Celokupni dosedanj odbor je na svoji zadnji seji odstopil in utemeljuje svoj korak s sledečo motivacijo:

Odbor podružnice Jugoslovenske Matice v Mariboru, ki je bil z malimi izjemami ponovno izvoljen na VIII. rednem običnem zboru dne 17. aprila t. l. in v katerem so zastopane tudi vse politične stranke, je imel tekom svojega delovanja priliko ugotoviti, da zanimanje za narodnoobrambno delo, ki ga vrši ta

vsenarodna in nadstrankarska organizacija, vedno bolj pada, posebno pa, odkar so se poostirili naši notranji-politični spori. Ne samo, da se mnogi člani v raznih izgovori odtegujejo plačevanju članarine, ampak se v zadnjem času tudi prireditve končujejo z deficitom. Skratka, mariborska javnost ne kaže več istega razumevanja za delo Jugoslovenske Matice, ki ga ta organizacija za svoje delovanje po vsej pravici zasluži. Poleg teh pa so odbor napotili, da v celoti odstopi, naslednji vzroki:

1. Neuspeh akcije, da bi se združile vse narodno-obrambne organizacije v eno organizacijo, kar bi imelo za posledico znatno izboljšanje zgoraj omenjenih razmer.

2. Nerazumevanje in neupoštevanje pokreta Jugoslovenske Matice od strani oblasti, kar dokazuje najbolj dejstvo, da je mestna občina mariborska za spomenik majske deklaracije v mestnem parku, ki je prvi slovenski spomenik v Mariboru, kljub temu, da služi olupšavi mesta, prispevala samo Din 500, četudi stanje Din 12.948.

3. Popolna pasivnost vseh krogov, na katere se je odbor obrnil za pomoč, zlasti v zadnjem času, v katerikoli zadevi.

4. Žalostno, toda resnično dejstvo, da v sedanjih časih uživajo podporo strankarske organizacije in take, s katerimi se delajo politične špekulacije, ne glede na to, ali so narodne ali ne, dočim se s strogo nadstrankarskimi nacionalnimi organizacijami postopa uprav po mačehovsko.

Odbor se zaveda, da bo ta sklep neugodno vplival na narodno mariborsko javnost, naglašaja pa, da je storil ta korak v nadi, da se bo s tem zadeva temeljito razčistila in našla podlaga za uspešnejše delo, ne samo tukajšnje podružnice Jugosl. Matice, marveč, da se bo vprašanje enotne narodno-obrambne organizacije vzelo resneje v pretres, kakor dosedaj.

Odbor podružnice Jugoslovenske Matice v Mariboru.

Oče 65 otrok in 172 vnukov

MORMONI V AMERIŠKI DRŽAVI UTAH. — RODBINSKO RAČUNOVODSTVO. — 33LETNI PATRIJARH.

Mormoni so verska sekta, ki si je iz cele biblije vzela za življensko podlago najbolj izrek: Množite se! Ta sekta je nastala v Ameriki in vso njeno čudaštvo je bilo tudi važen činitelj v razvoju ameriške unije. Kakor so izgnanci iz stare sultanove Turčije, ki so si s svojimi haremi morali iskati novo domovino, obljubili albanske gore, tako so tudi mormoni prinesli življenje v civilizaciji nedostopne ameriške pokrajine.

Mormoni so pravi ustanovitelji zvezne države Utah. Iz Nevade in Keltona pregnani prvoborniki sekte so se umaknili južno od Velikega slanega jezera in v dolinah Wahsarch gorovja so kmalo nastale naselbine. To je posebno dobro razvidno iz sledečih podatkov knjige, katero je Amerikanec C. M. Werner spisal o mormonih:

Brigham Young je imel, predno je ustanovil mormonsko sekto, dva otroka. V prvi dobi razvoja svoje cerkve pa na leto po tri do štiri, leta 1849, celo pet potomcev. Dosti niso zaostajali za njim do gotove dobe tudi drugi možje, ki so spoznali mnogoženstvo za svojo dolžnost. Mnogi so seveda zaostajali za prvakom Youngom, ki je imel že za dolgo dobo na leto po dva otroke. Zadnji njegov otrok je bil hčerka, ki se je rodila, ko je bil star že 68 let.

Neki William Dixon je zapustil sledečo sliko prvih mormonskih naselbin:

»Vsaka hiša je polna. V vsaki hiši je par dojenčkov. Ta dolina je raj otrok. Da ima mož pri mizi okrog 20 otrok okrog sebe, je nekaj vsakdanjega. Obedovali smo pri nekem trgovcu, ki nam je le iz knjig zamogel dati pojasnila o svojih otrocih. Redko se vidi žensko brez dojenčka v naročju. Šele iz knjige nam je tudi drugi, ki smo ga obiskali, lahko povedal o svojih potomcih. In ta patrijarh je bil star — 33 let.

Nekdanji prezident mormonske cerkve Jožef Smith se je takole raz-

govarjal z neko državno preiskovalno komisijo:

»Koliko otrok ste imeli od l. 1890. z ženo Marijo?«

»Tri in sicer: Silasa, Rahelo in Jamesa.«

»Kaj pa Nežo?«

»O, saj sem mislil Nežo! Zmotil sem se. Torej: Silasa, Nežo in Jamesa.«

»Čegav otrok je pa Samuel?«

»Tudi njen.«

»Koliko let ima?«

»Tega pa ne vem na pamet.«

»Ali jih nima deset ali enajst?«

»Res ne vem natančno.«

»Kaj pa Vaš sin Kalvin?«

»Mogoče 14 ali 16. Res ne vem. Če bi imel čas, Vam lahko sestavim seznam vseh otrok. V glavi res ne morem imeti vsega.«

»Ali veste vsaj skupno število svojih otrok?«

In Smith je odgovoril: »Vseh je 42 — 21 fantov, 21 deklic. — Na vse sem ponosen.«

Pridigar Kimball je dejal nekoč na prižnici: »Kaj mislite, kako dolgo bo trajalo, da bo imel neznaten človek, kot sem jaz, milijon potomcev? — Še sto let ne. Sami lahko izračunate, da bodeva imela z bratom Brighamom v 25. letih že dvakrat toliko potomcev kot je prebivalec na našem teritoriju.« — Bilo jih je tedaj okrog 60.000.

Ob svoji smrti — 1868. — je zapustil Kimball — 65 otrok in 25 let po njegovi pridigi je živelo še 172 njegovih otrok in vnukov. Imel je pa mož nič več in nič manj kot 45 žen, še enkrat toliko kot Brigham Young.

Njegov biograf pripoveduje, da je večkrat slišal, kako je vpil s stentorskim glasom: »Abraham, Izak, Jakob, pridite k molitvi!« — Imena vseh očakov in prerokov je nadel svojim otrokom. Biblija je pa imenik živeli v njegovi hiši.

V Avstriji vlada absolutizem omljen s površnostjo.

Leta 1890: Samo ena avstrijska državna zavest je, zavest, da se v tej državi ne da živeti.

Če ne bi bila naša ustava lažjva, bi morala govoriti o nezahvalnih deželah.

Razlika med žensko in privilegiranim parlamentom: Ženska je krona stvarstva, parlament pa stvarstvo krone.

O cesarju Francu Jožefu: On je že umrl, samo tega se ne da pa nihče povedati.

O cesarju Karlu: Za par stoletij je prišel prepozno na svet; češen koroski knez bi bil.

O militarizmu: Navadni vojaki imajo isti interes kot generali: v svojih posteljah bi radi umrli.

Pod kolesi brzovlaka

V okolici mesta Koluski na Poljskem se je pripetila nenavadna nesreča, katere žrtev je postala sedemčlanska rodina. Pri selitvi je ubožna familija natovorila vse svoje premoženje na voz. Med potjo je vprežna živina potrebovala odmor, utrujeni stariši in otroci pa so na vozu zaspali. Konji so se med tem počasi pomikali naprej in po nesrečnem naključju obstali prav na križišču železniške proge. Ne da bi kdo slutil nesrečo, je vseh sedem članov rodbine mirno počivalo na zloženem pohištvu, v tem pa je pridrvel brzovlak in zgnetel pod kolesi lokomotive vprego s konji in ljudmi.

Kronanje mikada

Največja svečanost stoletja.

Pred dnevi so na Japonskem pričele svečanosti, ki bi naj napravile kronanje glavarja japonske države čim dostojnejše in sijajnejše. Prvega dne so se v kraljevi palači zarana vršili verski obredi. Stotisoči zvestega ljudstva so se zbrali v razkošno okrašenih ulicah, da vidijo kraljevi spreved. Kioto, pravilčno mesto daljnega vzhoda, še ni doživelo takega sijaja in bleska nakopičenih bogastev kakor v dneh velikih svečanosti. Prireditvam ni ne konca ne kraja, vrhunec pa so dosegle minulo soboto, ko je bil izvršen sam akt kronanja. Kronanju pa bodo sledile še ves mesec najrazličnejše ceremonije in svečanostne prireditve. V povorki, ki je krenila po ulicah rezidence Tokia, je vzbujala največ pozornosti »sveta skrinja«, v kateri se nahaja sveti zaklad. Skrinjo so nosili izbrani mladeniči v starinskih narodnih nošah. V skrinji sami pa se nahaja dragoceno ogledalo, meč in dragulj. Ogledalo je simbol božanskih nalog mikada, meč je simbol hrabrosti in pravičnosti, dragulj pa znak blagostanja in milosti. Sveto skrinjo odpro samo na dan kronanja, ko prične obred, predaje svetih dragocenosti novemu vladarju. Monarh in soproga prisostvujeta obredu v oblačilih iz bele svile. Ravno tako vsi sorodniki, principi in princeze, da izkažejo največjo čast sveti skrinji, ki je posvečena boginji solnca, katero smatra mistično razpoloženi narod za božansko mater prvega mikada, ki je 660 let pred Kristom udaril temelje današnje mogočne japonske države. V trenutku, ko sprejme vladar sveti zaklad, je v stiku z duhovi svojih prednikov in jim žrtvuje merico riža, ki je vzklil na svetih poljanah. Riž za omenjeni obred so poželi na svetih poljanah na prav svečan način v prisotnosti kraljevih odposlancev. Ob priliki kronanja se odpro vrata, ki vodijo v hram »vzhajajočega solnca«. V spremstvu visokih cerkvenih dostojanstvenikov vstopi novi vladar v hram, od koder sporoči svojim prednikom, da prevzema krono in žezlo dinastije. Krona je izdelana v obliki ozke čepice z rogom. Po službi božji, ki so jo svečeniki opravili v templju »vzhajajočega solnca«, zasede mikado prestol, ki je razkošno okrašen. Okrog prestola se zbero najvišji dostojanstveniki države, katerim čita vladar dekret o prevzemu vlade. Ob tej priliki obljublja, da bo pravično in dobro vladal. Ministrski predsednik nato svečano izjavi, da je vladar vreden časti, da poosebi simbole svetih dragocenosti. Obred kronanja traja več ur in konča z versko ceremonijo, s katero se vladarjevi duši podeljuje mir. Za časa obreda odloži mikado svečanostni krog, da se očisti vseh grehov in madežev. Za tem odide v osamljeno hišico, kjer se na samem pogovarja s svojimi predniki, s čimer so svečanosti kronanja zaključene, vendar traja narodno veselje in banketi še ves mesec po kronanju.

S kraljevo hišo se raduje ves narod. K splošnemu razpoloženju pa je znatno pripomogel vladni kredit v znesku 10 milijonov jenov.

Sedanji mikado je 124. potomec rodu, ki že 2500 let vlada na Japonskem. Rojen je bil 29. aprila 1901 in je najstarejši sin vladarja Jošihita, ki je umrl pred dvema letoma. Nova vladarica Nagako je stara 25 let in je hčerka princa Kunija, glavarja ugledne rodbine, ki je v sorodu s kraljevo hišo.

Sinov peklenski stroj

V Krakovu je prejel neki bogat trgovec od svojega sina lep zaboj. Ko ga je odprl, je nastala takoj eksplozija. Trgovec je obležal takoj mrtev, več članov rodbine, ki so bili v bližini, pa je bilo težko ranjenih. Trgovcu je poslal peklenski stroj njegov lastni sin, ki se je hotel na ta način maščevati nad njim, ker ga je oče razdedil.

Sport

Pred zaključkom prvenstva.

Prihodnjo nedeljo se zaključijo nogometno prvenstvo tekmovanje prvih moštev v mariborskem okrožju. Srečata se dvojici Maribor—Svoboda in Železničar—Rapid. Zanimivejša to druga tekma, ker pojde za osvojitve drugega mesta prvenstvene tabele. Železničar in Rapid imata enako število točk, a se tudi po moči in znanju približujeta drug drugemu. Zlasti bo borba med Železničarjem in Rapidom za boljši placement napetejša, ker sta se vrnila v enajstorično Železničarja igralca Ronjak in Konrad, katerima se bo topot v prvenstvenem boju prvič pridružil tudi Pavlin, bivši igralec Rapida. Tudi to tekmo bo vodil najbrž sodnik iz Celja ali Ljubljane.

Sporod jesenskih zaključnih tekmovanj.

Na včerajšnji seji MOLNP-a so bili določeni za vsa tekmovanja, ki jih snorajo še v jeseni absolvirati mariborski klubi, sledeči termini: 18. nov. Maribor—Svoboda na igrišču Železničarja ob 13 in Rapid—Železničar istotam ob pol 15. Mladina Maribora ob 9. dopoldne na igrišču Maribora. 25. nov. se ponovi srečanje rezerv Maribora in Rapida, ker je MO radi kršenja pravil razveljavil že odigrano tekmo. Istega dne nastopita rezervi Železničarja in Svobode. 2. dec. Rezervna tekma Maribor—Svoboda. — Vse navadene tekme so prvenstvene. 2. decembra pa se bo vršila tudi finalna tekma za Ilgerjev pokal med Mariborom in Železničarjem, s čimer je program oficijelnih tekmovanj izčrpan.

Finale za državno prvenstvo.

V nedeljo 18. nov. se bo prvič v Mariboru odigrala zaključna tekma za hazensko prvenstvo države. Za finale sta se kvalificirala prvak Slovenije ISSK Maribor in prvak Beograda »Jugoslavija«. Prijatelje sporta, zlasti pa prijatelje ženskega sporta, opozarjamo na zanimivo srečanje, ki bo enemu izmed konkurentov dalo najvišji naslov, naslov državnega prvaka.

ISSK Maribor — hazenski odsek.

Igralke prve družine se morajo brez-pogojno udeležiti popoldanskih treningov v sredo in petek. — Načelnica.

Maščevanje plemena Lezgin

V mestu Suruhani v Kavkaziji se zagovarjajo pred sodiščem številni čla ni plemena Lezgina radi umora nekega dekleta, ki je bila navdušena pristajanja komunizma in veljala kot voditeljica komunistične omladine. Odšla je iz rojstnega kraja in se naselila v Baku, kjer se je zaljubila v nekega komuniste, kar pa ni prijalo njenim soplemenjakom. Da jo odvrnejo od izvoljenca so ji čestokrat pretili s smrtno, češ, da mora ostati zvesta običajem njenega plemena. Ker opozorila niso zalegla, so njeni rojaki neposlušnost maščevali in umorili dekle. Razen morilcev, ki so jih oblasti izsledile, se zagovarja pred sodiščem tudi več policijskih uradnikov, ki niso dovolj skrbno bdeli nad njenim življenjem.

Anekdota o Ludviku XIV

Slavni francoski kralj Ludvik XIV. je nekoč vprašal častilakomnega dvorjanika:

»Ali znate španski?«

»Ne, Veličanstvo!«

»Škoda, res škoda!«

Dvorjanik je bil mnenja, da mu je mislil kralj ponuditi mesto francoskega poslanika v Madridu in se je zato takoj pričel učiti španski. Čez nekaj mesecev je nato kralju sporočil:

»Veličanstvo, že znam španski.«

»Ali pa obvladate jezik tako, da se lahko z vsakim Špancem gladko razgovarjate?«

»Gotovo, Veličanstvo,« je pristavil dvorjanik ves radosten. Mislil je, da mu bo kralj vsak trenutek ponudil mesto francoskega poslanika v Madridu. Toda kralj je nato pripomnil:

»Čestitam Vam, potem pa lahko znameniti roman »Don Quijote« citate že v originalu.«

Čim je kralj to izgovoril, se je obrnil in ostavil razočaranega dvorjanika.

Dva banketa

Povodom obletnice boljševiške revolucije je berlinsko sovjetsko poslanstvo priredilo velik banket, na katerem je tekel šampanjec v potokih, dočim so se mize šibile pod bremenom kavijarja. Sovjetski diplomati, svetniki in ostali dostojanstveniki so prišli na pojedino v frakih, njihove dame pa v najdragocenejših toaletah. Prisostvoval je ves diplomatski zbor. Vse je bilo prirejeno izredno razkošno, čeprav v znamenju kladiiva in srpa. Lenjin pa je iz okvirja z indignacijo zrl na šampanjske steklenice, ki so jih praznili sovjetski uradniki v družbi dam z razgaljenimi rameni. Svrha banketa je bila dokazati, da je sovjetsko poslanstvo enakovredno drugim poslanštvom. Istočasno je priredil slavnostni večer tudi klub ruskih emigrantov pod predsedstvom princa Gabrijela. Zbralo se je na tisoče ljudi, v dragocenih toaletah, frakih in odlikovanjih. Zvoki balalajke so dvigali razpoloženje. Vse je bilo prirejeno v mejah skromnosti, čeprav so bili prisotni pravi principi in člani vladarskih rodbin. Svrha tega večera pa je bila, da se zbero darovi za podpore ruskim emigrantom. Bankovci in čeki so deževali iz velikodušnih listnic in se kopičili na dobrodelnih mizah kakor kavjar pri sovjetskem poslaniku.

Viktor Adler

V nedeljo je bilo deset let, odkar je umrl Viktor Adler, eden od najpomembnejših politikov Avstrije. Adler ni bil samo stavbenik socialnodemokratske stranke, temveč tudi ustvarjajoči duh nove dobe. Iz tega njegovega duha je ostalo mnogo sentenc trajne vrednosti in zgodovinske važnosti. Nekaj primerov:

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

Prvi del.

Zakaj si jo je sedaj izbrala, bi sama ne vedela povedati. Barva ni bila irsko-zelena, a zelenje Irske je bilo v njej. Zelenje, iz katerega se blesti škrlat. Nad močvirjem Connemare se dvigajo gozdni vrhovi, v kojih zelenje vpleta solnce škrlatne pramene. Pretopi so angleški živci za to lepoto. Pri nakupu Jana najbrž sama ni vedela, kaj jo je mikalo na tem blagu. Dolgo je visela ta obleka med drugimi v omari. Pogled ji je obvisel na njej, ko je sobarica odprla vrata.

»To obleko vzamem«, je dejala.

Sobarica je obleko z začudenjem vzela iz omare.

Ob četrt pred osmo uro je stopila Jana iz svoje sobe. Zgoraj ob začetku stopnic je bilo na steni veliko ogledalo. Pred njim je obstala. V ogledalu je videla po razsvetljenih stopnicah navzdol do vrat v mehki senci.

Pozvonilo je. Od daleč zadaj v hiši je slišala udarec zvonca, slišala pa ga je še enkrat — bližje, jako blizu — v nekem kotičku svojih možgan, ki so čakali na ta glas. Glas je ostal v njej. Na zunan je ostala neobčutna. V zrcalu se je zasvetila gola glava starega Brittona, ko je stopal proti vratom, da jih odpre. Občutila je, da stoji tam v globoki senci za vratni predsoho njen mož in čaka. Hišna vrata so se odprla. Nejasen obris temne postave se je dvignil proti motni luči, ki se je vsula od zunaj. Ko se je Stephen pojavil iz teme, se je obrnila od zrcala ter stopila na stopnice.

John Madden je slekel plašč. Ko jo je zagledal, je naglo dvignil glavo. Gesta moža, ki hoče imeti prosta ramena. Polagoma je šla po stopnicah navzdol ter obstala pred njim. Občutila je, da gre v njegovo življenje, na mesto, ki je čakalo na njo.

»Moja žena.« je dejal Stephen.

Podala mu je roko. Segel je v njo. Ne površno, tesno. Njegovi prsti so se oklenili njenih. Ko jo je izpustil, je roka padla med gube zelene obleke.

2.

Mesto električne luči so si prižgali sveče. Krog te svetlobe so oklepale težke zavese teme in le od časa do časa sta se pojavila iz-za njih sluga Britton in sobarica, ki sta stregla pri mizi. Včasih se je iz teme prikazala celo samo roka, da je na mizo postavila skledo in jo zopet odnesla. Ko je bila večerja končana, so se v temi odprla neka vrata in posla sta zginila kakor za težko črno zaveso. Rdeče vrtiice so ležale sredi mize. Okrog Jane se je čudno svetlikala njena zelena obleka. Sveče so gorele nizko in v mraku nad svetlobo so viseli obrazi kakor naslikane maske.

Jana je motrila obraz Johna Maddena.

Precej časa je bil razgovor prevlečen in rezerviran. Pravzaprav banalen. Kadar se je sluga pojavil, je zastal in pretrgani stavki so nedovršeni obviseli v zraku. V takih trenutkih se je posrečilo Jani, da je s svetlo besedo pokazala pot do smeha. Njena šala je polnila velike praznine, ki so se vedno zopet odpirale. In vsakokrat je zadel njen pogled pogled Johna Maddena — imel je temno rujave oči kakor ona. Vsakokrat je bil za trenutek blek radosti v njegovih očeh, v obrazu, na katerem je bila zapisana tragedija in ki je bil še posebno tragičen, ko je nasmeh izginil.

Polagoma proti koncu večerje je razumela Jana, kaj se godi okrog nje in kaj to vse politično pomeni.

To ni bila zgodovina. To ne! Če je pa bila, potem je bila to zgodovina, ki se — kakor je Stephen dejal — ne da prijeti, ker so mase v teku in preveč razgrete. Tu ni bil sestanek za par ur gostoljubja in prijateljstva. Sovražna nasprotja so bila pod površino. Iz uglašena glasu člana kabineta, iz vnete uslužnosti njegovega tajnika, iz ostrih izrazov moža iz Ulstra, iz vsega tega je odkrila, da so se ti ljudje združili, da bi nekaj dogovorjenega tako ali tako dovršili.

Združili so se proti duši mladega človeka iz Irske. Prišli so, da bi ga kupili. Bil je tujec brez pomoči na dobro organiziranem trgu. Držali in oblegali so ga od vseh strani. Bili so trenutki, ko je videla nekaj v njego-

vih očeh — ne strah, pač pa željo bega, skoka preko vsega, kar ga je oklepalo.

Večerja je bila že skoraj pri kraju, njene misli so se pa bavile samo z njim. Sama na sebe je pozabila. Razgovor je zopet zastal, ko je našla sama sebe. Zakaj je tu? Bila je tu, da s čarom svoje osebnosti zakrije trda dejstva — lutka, koje krilo naj bi skrilo kolesje vladnega stroja. Zasmejala se je. Nobeden od mož pri mizi ni razumel, kaj pomeni njen smeh. Stephen se je zamislil, a tudi on ni razumel.

Pred seboj je videla — kakor na sliki — vse, kar se je dogodilo pred sestankom v teh prostorih. Pred osmimi dnevi je Stephen obedoval z ministrom. Zanimanje vnetega zgodovinarja se je dalo lahko pridobiti.

»Ne čudim se, ker me vsi tako začudeno gledate«, je dejala. »Sama se tudi čudim, odkod se mi je vzel kar naenkrat smeh. Kakor, da je škrt prišel v mene.«

Minister ob njeni strani, ki je bil na glasu po svoji duhovitosti, je smatral za potrebno, potrditi svoj sloves in tako so vsi pozabili na tuji zvok smeha. Jana je vedno pozornejša motrila oder, na katerem ji je bila pripisana uloga marionete.

Govorili so o mejah med severom in jugom, o polnomočju in o dolžnosti.

»Državna vlada«, je dejal minister, »je dolžna, braniti red. Vse bo storila, da ukroti uporne elemente v Irski. Ljudstvo, ki se odloči za politiko zavratnih umorov in uničevanja ter to tudi javno izpoveduje, se ne sme udati nadi, da mu bo narodna skupnost

dajala svobodo in enakopravnost.«

»Vse je odvisno od tega«, je odvrnil John Madden, »kako jemljete pojme zavratni umor in uničevanje. Vse Vas, ki sedite tukaj, vprašam: ali bi streljali na vlomilca, ki pride oborožen v Vaše stanovanje?«

»Na vsak način morate najprej dokazati«, je pripomnil mož iz Ulstra, »da je to res Vaš dom!«

Jana je videla s težavo pridržano jezo v njegovih in Maddenovih očeh. To je bila Irska, generacije trajajoče nasprotstvo Irske. Dva brata v eni hiši in med njima samo krvavo sovražstvo.

Ali je tudi Stephen čital v njunih očeh? Njegove oči so bile uprte v vrtnice. Poznala je ta pogled. V trenutku je bil za eno stoletje oddaljen od svojih gostov.

Jana je premotrila tudi druge. Med bratoma s sovražstvom v očeh je sedel tajnik kot inteligentnega pes-terrier, ki brani gospodarjevo last in je zadovoljen, da živi v senci moči in oblasti. Ob njeni strani je bil minister z izrazom vljudne samozavesti.

»In kako je z rdečo nedeljo?« je vprašal tajnik Canning. Silno vljudno je to zvenelo, saj je imel mladi mož manire najboljših angleških aristokratske šole. Zvenelo je, kot da govori o kakem pomembnem prazniku.

»Ali mislite, da ne spada zadeva, ko se štirinajst oficirjev izvleče iz postelje ter hladnokrvno postreli, pod vse to, kar zakoniki označujejo z besedo umor?«

(Dalle prihodnjic.)

Vozni red veljaven od oktobra

Prihod in odhod osebnih vlakov v postaji Maribor gl. kol.

Prihod vlakov v Maribor gl. k.			Odhod vlakov iz Maribora gl. k.		
Vrsta vlaka	Prihaja iz	ob uri	Vrsta vlaka	Odhaja v	ob uri
brzi	Dunaja	1 15	brzi	Trst	1 45
"	Trsta	2 56	"	Zagreb (Sušak, Split)	2 50
"	Zagreb (Sušak, Split)	3 10	"	Dunaj	4—
potniški	Ljubljane (Postojna, Zagreb)	4 01	potniški	Zagreb (Ljubljano)	5 20
"	Čakovec (Mur. Sobota)	6 28	"	Kotoribo (Mur. Sobota)	5 35
"	Poljšan	7 31	"	Celovec	5 40
"	Prevalje (Sl. vengradec)	7 38	"	Dunaj	6 5
mešani	Št. Ilja	7 42	mešani	Št. Ilj	6 40
potniški	Dunaja	8 14	potniški	Vel. Kaniže (Mur. Sobota)	8 24
"	Velike Kaniže (Mur. Sob.)	9 10	"	Dunaj	8 55
"	Ljubljane (Zagreb)	9 37	"	Postojna (Zagreb)	9 20
"	Trsta (Zagreb)	11 52	"	Falo	10 30
"	Fale	11 58	"	Ormož	10 40
"	Semmering	12 3	"	Dunaj	13 10
"	Celovec	12 53	"	Celovec	13 20
brzi	Prage (Dunaj)	13 53	"	Rakek	13 25
potniški	Ormož (Mur. Sobota)	14 40	mešani	Št. Ilj	13 30
brzi	Beograda (Split)	14 51	brzi	Trst	14 25
"	Trsta (Reka)	15 02	"	Beograd (Split)	14 35
mešani	Št. Ilja	15 11	"	Dunaj (Praga)	15 37
potniški	Trsta (Zagreb)	16 34	potniški	Vel. Kaniže (Mur. Sobota)	16 18
"	Dunaja	18 20	"	Falo	17 10
"	Vel. Kaniže (Mur. Sobota)	18 21	"	Ljubljane (Zagreb)	17 20
"	Fale	18 41	"	Celovec (Slovenjgradec)	18 34
mešani	Št. Ilja	20 31	mešani	Št. Ilj	18 45
potniški	Bel aka	21—	"	Pragersto	19 20
"	Bruceta ob Muri	21 34	"	Dunaj	20—
"	Koto ibe (Mur. Sobota)	21 47	potniški	Čakovec	21 06
"	Zagreb (Ljubljane)	22—	"	Trst	23 25

Moji ogledi, ki služijo v poročevalstvu in vsejalne namene obširneje; vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlje, doplačevanje in oglaševanje; vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Bambuove smuči,

dobro ohranjene prodam za Din 300. Vprašati v Studencih, Slomškova ulica 21. 2158

Otroka

sprejemem v dobro oskrbo. Vprašati v Tkalski ulici 9/I. 2157

Velika izbira sukna

za moške in ženske plašče od Din 50.— naprej pri I. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. XX

Električne inštalacije popravila, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. XX.

Naznanilo!

Cenj. strankam naznanjam, da sem svojo krojaško delavnico preselil iz Cvetlične ulice v Slovensko ulico št. 12. Se priporočam Anton Tadinu, krojač. 2156

Suha bukova drva,

premog, kolobarji in vsakovrsten rezan les najceneje pri Piščancu na Državni cesti. 1872

Kolesarji pozor!

Ravnokar dospela velika pošiljatev električnih svetilk za kolesa »Bosch«. Posežite po njih, dokler traja zaloga. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14. 2148

Spominjajte se CMD!

Lepa izbirna zaloga

KRZNA

pri tvrdki

L. ORNIK, MARIBOR
KOROSKA 9 1787

je dosegla z zadnjimi pošiljatkami iz Leipziga vrhunec. — Le sedaj ima vsak priložnost izbrati si najlepše in največje komade. Vsevrstno blago za zimska oblačila največjih angleških in čeških tvojari, letos v posebno veliki izbiri v zalogi. Cene priznajo najnižje.

NAJNOVEJŠE

iz domačega in
tujega slovstva.

NAJBOLJŠE

za vse šole in pi-
sarne dobite pri

TISKOVNI ZADRUGI, MARIBOR
ALEKSANDR. 13

BOGOMIR DIVJAK
MARIBOR

Trgovina z dvokolesi in pnevmatik. Istotam dobite tudi vse sestavne dele.

Glavno zastopstvo svetovnih koles
Waffenrad-Steyer

Mehanična delavnica z električnim pogonom za popravila dvokoles in motociklov. Lastna ponikovalnica, bakranje in emajliranje.

Trgovina: **Glavni trg 17** 1590
Delavnica: **Ključavničarska ul. št. 1**